

Obrazloženje

Ustavni i pravni temelj:

Ustavni i pravni temelj za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine sadržan je u članku IV.4. a) Ustava Bosne i Hercegovine i članku 2.9. stavku (1) točki 18. Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24).

Razlozi za uvođenje propisa i objašnjenje predloženih zakonskih rješenja:

Članak 2.11 -Zbog povećanih nadležnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, a uzimajući u obzir da Vijeće ministara BiH nije donijelo Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, za uspješnu provedbu predstojećih izbora nužno je hitno donošenje spomenutog Pravilnika. Navedeno je nužno kako bi Središnje izborna povjerenstvo BiH moglo ostvarivati sve dodatne nadležnosti i ovlasti koje su proizašle iz višegodišnjih izmjena Izbornog zakona BiH. Osim toga, navedena odredba ima za cilj omogućiti Središnjem izbornom povjerenstvu BiH da bude neovisno i ojačati svoje kapacitete u ostvarivanju nadležnosti koje nameću odredbe Izbornog zakona BiH.

Članak 3.10 U članku 3.10 iza stavka (1) dodaje se novi stavak (2) koji glasi:
„ (2) Pored podataka navedenih u stavku (1) ovog članka, za potrebe autentifikacije i identifikacije birača na biračkom mjestu, evidencija Središnjeg biračkog popisa može sadržavati i biometrijske i ostale podatke birača sa identifikacijskog dokumenta:

- a) otisak prsta lijeve i desne ruke,
- b) fotografiju birača sa identifikacijskih dokumenata i
- c) datum važenja identifikacijskih dokumenata.

Dosadašnji stavak (2) postaje stavak (3).

Iza dosadašnjeg stavka (2) koji je ovim izmjenama i dopunama postao stavak (3) dodaje se novi stavak (4) koji glasi:

“(4) Izvodi iz Središnjeg biračkog popisa mogu se izrađivati u tiskanom i elektroničkom obliku.”

Dosadašnji stavak (3) postaje stavak (5).

U dosadašnjem stavku (3) koji je ovim izmjenama i dopunama postao stavak (5) iza riječi „Oblik“ dodaju se riječi „način korištenja“

Navedene dopune imaju za cilj omogućavanje uvođenja izbornih tehnologija u izborni proces.

Članak 4.19. – Izmjena ovog članka osigurala bi poštivanje rodne ravnoteže na listama s ukupno 8 kandidata, tako da bi na listama kandidata s ukupno 8 kandidata bila jednaka zastupljenost kandidata oba spola, tj. 4 žene i 4 muškarca, kako bi se ispunila preporuka ODIHR-a.

Članak 5.14. –stavci (2) i (3) brišu se, ali se prethodno navedeni stavci u izmijenjenom obliku prenose u članak 5.15.

Članak 5.15 -Radi veće transparentnosti glasačkog listića potrebno ga je redizajnirati, brisanjem stavaka (4) i (5) koji su propisivali da glasački listić sadrži upute o načinu popunjavanja glasačkog listića i upute biraču za korištenje izbornih tehnologija koje utječu na način glasovanja, a predložena norma novog članka 5.15 briše stavke (4) i (5) postojećeg članka. Stoga je, radi primjene specifičnih izbornih tehnologija, potrebno prilagoditi izgled glasačkog listića njihovoj uporabi u izbornom procesu, što je jedan od uvjeta iz odredbe članka 20.16e. Središnje izborno povjerenstvo BiH prvi put uvodi upotrebu specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces, a za to su izdvojena sredstva u iznosu od 112.500.000,00 KM. S obzirom na ogromna sredstva koja su izdvojena za očuvanje integriteta izbornog procesa, potrebno je donijeti normu koja bi prilagodila izgled glasačkog listića korištenju specifičnih izbornih tehnologija.

Članak 5.17. -Zbog dilema koje su se pojavile u primjeni pravne norme, kada je popunjeni glasački listić nevažeći, potrebno je bolje ili preciznije definirati normu u smislu da svako dodavanje znaka i sl. popunjenom glasačkom listiću ne podrazumijeva automatski da je glasački listić nevažeći.

Članak 5.23 – Ovaj članak se mijenja s ciljem omogućavanja uvođenja specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces, tj. standardizacijom brojanja glasačkih listića na biračkom mjestu u slučajevima kada se brojanje provodi korištenjem specifične izborne tehnologije.

Članak 5.23a -U prijedlogu novog članka 5.23a, koji regulira slučaj kada se brojanje ne provodi korištenjem izbornih tehnologija, odnosno kada se brojanje glasačkih listića na biračkom mjestu provodi ručno.

Članak 5.25a Postojeća norma ne propisuje postupak postupanja biračkog odbora na biračkim mjestima gdje se koriste optički skeneri, pa prijedlog novog članka 5.25a precizira gore navedeno, odnosno propisuje postupak ispisa završnog izvješća, koliko se primjeraka ispisuje, što izvješće sadrži i kome se šalje.

Članak 5.30 -Postojeća norma ne propisuje tko i kada može podnijeti zahtjev za ponovno brojanje glasačkih listića u slučaju elektroničkog brojanja glasova, pa ovaj prijedlog regulira navedeno. Također, precizira se način ponovnog brojanja u Glavnom centru za brojanje, te propisuje kontrolno ponovno brojanje određenih biračkih mjesta, koja će Središnje izborno povjerenstvo BiH odrediti metodom slučajnog uzorka prema kriterijima utvrđenim podzakonskim aktom.

Članak 16.17b -Članak 16.17b U ovom članku riječi „uložiti sve napore da se“ i „osigurati“ brišu se jer su suvišne. Uzimajući u obzir Preporuku OEES/ODHIR-a br. 20, predlaže se dodavanje riječi „osigurati“ nakon riječi „izbori“, a riječi „i alternativna zastupljenost“ nakon riječi „zastupljenost“ kako bi se dodatno potaknulo žene da se kandiduju za dužnost te kako bi im se omogućilo povećanje količine besplatnog vremena emitiranja i povećanje državnih sredstava koja su im dodijeljena.

Ovim člankom dodaje se novi stavak (2) s ciljem zaštite povrijeđenih prava iz stavka (1) ovog članka. Ovim prijedlogom se također provodi Preporuka OEES/ODIHR br. 24, čiji je cilj da sve odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH podliježu preispitivanju pred Apelacijskim vijećem Suda BiH.

Članak 19.9 -Ovim prijedlogom predviđene su sankcije za kršenje odredbe članka 16.17b, s obzirom na to da Izborni zakon BiH nije propisao sankcije za kršenje ovih odredbi .